

Grzegorzewiacy na Skarb Narodowy

Data publikacji: 2019-07-17 10:45:17 **Data modyfikacji:** 2019-07-17 10:45:17

Gdy przed stu laty odradzało się polskie państwo, wśród tych którzy wznosili jego fundamenty nie zabrakło i mieszkańców Grzegorzewa. Dzięki najnowszym odkryciom dokumentów z tamtych czasów możemy poznać ich nazwiska. Ostatnio przekazał je Pani Wójt Bożenie Dominiak, Pan Jacek Skrycki z Koła, który przeglądając pamiątki po swojej ś. p. mamie znalazł 24 numery ukazującego się w 1918 r. i 1919 r. tygodnika „Głos Koła”. W numerze 43. datowanym 24 grudnia 1918 r. na stronach 3. i 4. opublikowano informację zatytułowaną „Ofiary na skarb narodowy – lista ósma”, zawierającą obszerny wykaz osób z „Osady Grzegorzew”, które dobrowolnie przekazały swój majątek na rzecz niepodległej Ojczyzny. Uzupełnienie tej listy wydrukował „Głos Koła” 18 stycznia 1919 r. Te oba bardzo interesujące i ważne dla historii naszej gminy wykazy pokazujemy na naszej stronie internetowej wraz z blankietem pokwitowania daru na Skarb Narodowy jaki sto lat temu otrzymywali mieszkańcy Grzegorzewa. Natomiast zamiast złotych obrączek przekazywanych na Skarb Narodowy wydawane były żelazne z napisem „Złoto Ojczyźnie 1918”.

Józef Piłsudski mówił, że „Polski nie da się ani wymodlić, ani wygadać, ani wyżebrać, ani wyszachrować. Trzeba ją zdobyć krwią własną i cudzą”. Do tego potrzebny był żołnierz. Wśród tych, którzy ruszyli z bronią w rękę walczyć o granice powstającej Niepodległej Rzeczypospolitej byli także mieszkańcy dzisiejszej gminy Grzegorzew – Borysławic, Barłóg, Bylic i oczywiście samego Grzegorzewa, którzy stworzyli VI batalion strzelców. Wielu z nich oddało życie za wolną Polskę. Ich nazwiska upamiętnia tablica znajdująca się w kościele parafialnym w Grzegorzewie. W odnalezionym przez Pana Jacka Skryckiego „Głosie Koła” z 18 stycznia 1919 r. czytamy – „Pałą się trzy ściany Polski, chwila jest tak groźna jak jeszcze nigdy nie była, pułk za pułkiem idzie bronić zagrożonych dziedzin, ale rząd nie ma pieniędzy na umundurowanie, na buty, ochotnicy już zwerbowani nagim grzbietem świecą”.

Dlatego utworzono Skarb Narodowy składający się z pochodzącego z ofiar prywatnych złota i srebra oraz innych środków w celu nabycia tych kruszców. Miał on umożliwić zachowanie niezależności od czynników obcych i prowadzenie polityki służącej sprawie odtworzenia pełnej wolności i niepodległości Polski. 29 stycznia 1919 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski wydał dekret o Skarbie Narodowym podpisany również przez premiera Ignacego Jana Paderewskiego. Zapisano w nim jednoznacznie, że „Skarb Narodowy jest funduszem nietykalnym”. Apelując o jego wspieranie pisano – „Winniśmy pamiętać, że tylko własnymi siłami odbudować jesteśmy w stanie Ojczyznę, że obcy o tyle tylko liczyć się z nami będą, o ile będziemy państwem silnym i bogatym”. 20 lat później, gdy przyszło znowu stanąć na straży zagrożonej Ojczyzny, ponownie znajdujemy pełne listy mieszkańców dzisiejszej gminy Grzegorzew, uczniów szkół powszechnych, sołtysów, druhów OSP, którzy nie żałowali grosza na Fundusz Obrony Narodowej. Złożyli też ofiarę życia w walce z najeźdźcami. Wspominamy ich co roku 1 września w Apelu Poległych, podczas obchodów wybuchu II Wojny Światowej.

Pani Wójt Bożena Dominiak serdecznie dziękuje Panu Jackowi Skryckiemu za bezinteresowne przekazanie odnalezionych przez niego cennych materiałów z przeszłości naszej gminy. Dzięki niemu możemy w pełni poznać szczodrość naszych przodków, którzy nie szczędzili swoich dóbr dla odradzającej się wolnej Polski.

Ofiary na skarb narodowy

Lista 8-ma

Niżej wymienieni mieszkańcy osady Grzegorzew złożyli na Skarb Narodowy następujące ofiary:

Stanisław Nuszkievicz 2 złote obrączki
Franciszek Kurowski 2 Marki papierowe
Antonina Przybylska 2 Marki papierowe
Janina Leks 3 Marki papierowe
Ks. proboszcz Jan Kawiński 20 Marek papierowych
Ks. wikariusz Jan Czekaj 15 Marek papierowych
Wacław Wesolowski 5 rubli srebrem
Katarzyna Czupryńska 1 marka papierowa
Andrzej Gibaszek 2 marki papierowe
Jan Wyrowski 5 marek
Józef Wasilewski 1 markę
Jan Witula 1 markę
Andrzej Stegienta 1 Obrączkę srebrną
Michał Bartosik 1 markę papierową
Antoni Kasprowiec 5 rubli srebrem i pierścione
Janina Kasprowiec 50 kop. srebrem
Leokadja Kasprowiec 5 marek papierowych
Antoni Wielkanowicz 3 ruble papierowe
Józef Essa Zegarek srebrny i broszkę
Mateusz Zdriniński 2 marki srebrem i 60 kop. srebrem
Ignacy Olekszewicz 2 marki papierowe
Teofil Czerwiński 1 markę papierową i srebrny pierścione
Antoni Maciejewski 50 kop. srebrem.
Helena Szafraniska 6 marek papierowych
Józef Piasecki 1 Obrączkę złotą i pierścione srebrny
Antoni Najdecki 3 marki papierowe
Pelagia Albinowska 3 obrączki srebrne
Andrzej Kruszyński 1 markę papierową
Władysław Wyrowski 1 obrączkę srebrną
Stanisław Jaworski Kolczyki srebrne
Andrzej Graczyk 1 markę papierową

Ignacy Graczyk 1 markę
Helena Adamczewska 1 markę
Helena Madalińska 45 kop. srebrem
Weronika Pietrzak 1 obrączkę srebrną
Michał Witula 2 marki papierowe
Wieny Bednarkiewicz 5 marek papierowych
Antoni Kruszyński 2 marki srebrem, obrączka srebrna
Stanisław Kolodziejczak 1 rubel srebrem
Władysław Grabelski 5 marek srebrem
Maryjanna Grabelska Złote Kolczyki 1 rub. 30 kop. srebrem i 20 kop. miedzi
Franciszka Piasecka 3 rub. 50 kop. srebrem
Józef Wypychowski 5 marek papierowe
Kazimiera Wypychowska 2 obrączki srebrne
Kazimierz Olejnik 2 ruble srebrne
Wojciech Olejnik 3 ruble srebrne
Janina Olejnik Kolczyki srebrne
Maryjanna Olejnik Kolczyki tombakowe
Felix Stamirowski 2 ruble srebrne
Ksawery Prażanowski 2 ruble srebrne
Antoni Nuszkievicz 10 rubli papierowych
Józefa Nuszkievicz 3 marki srebrem i obrączki srebrne
Michał Cyranowski 4 marki 75 fenigów niklowych
Kazimiera Polichnowska Kolczyki złoty i srebrny
Antonina Marciniak 1 markę srebrną
Felix Zasadiński 6 marek srebrnych i 50 kop. srebrem
Jan Sobolewski 5 rubli srebrem
Józef Olejnik 5 rubli srebrem
Regina Olejnik 5 marek srebrem i 90 kop. miedzią
Jen Kolodziejczak 30 kop srebrem
Stefania Kolodziejczak 1 rubla srebrem
Rozalja Nuszkievicz 2 ruble srebrem
Franciszek Szadkowski 1 rubel miedzią
Jan Gawłowski Zegarek srebrny i obrączkę srebrną
Regina Cyranowska 1 rubla miedzią
Ignacy Czerwiński Kolczyki srebrny i 20. groszy miedzią
Aleksy Pluciński 20 marek papierowych
Michał Ciemnik 1 rubel 50 kop. srebrem
Czesława Ciemnik 2 Kolczyki srebrne
Wacław Czerwiński 1 rubla srebrnego
Teofil Kotecki 1 rubla papierowego
Ignacy Ulański 1 markę 50 fen papierowe.
Melchior Ciemnik Obrączkę złotą
Natalja Ciemnik Bransoleta i kolczyki srebrne
Bolesław Sikorski 1 rub. 85 kop. srebrem
Helena Sikorska Kolczyki złote
Juljan Dziegiński 2 pierścionki złote, kolczyk srebrny i 2 kop. miedzią
Czesław Pawłowski Obrączkę złotą
Zofia Pawłowska Obrączkę złotą i kolczyki srebrne
Jan Guralski 10 rubli papierowe
Maryjanna Kowalewska 2 pary kolczyków srebrnych
Antoni Kowalewski Pierścione i moneta srebr.
Janina Kowalewska Kolczyki srebrne
Józef Bednarkiewicz 55 kop. srebrem
Aniela Szczekowska 1 kolczyk srebrny
Walenty Bednarkiewicz 5 rubli papierowe
Stanisław Wesolowski 5 rubli papierowe
Konstanty Kruszyński 1 rubel miedzią
Stanisław Stolarski 1 rubel 65 kop. srebrem
Władysław Żurawik 40 kop. srebrem
Adam Nuszkievicz 5 marek papierowych

Maryjanna Moks 3 marki papierowe
Stefan Blum 5 marek srebrem i obrączkę złotą
Adam Wiesiołek Dywizkę
Władysław Drużdżewska 5 marek srebrem
Ignacy Apostolski 2 marki srebrne i 2 obrączki srebrne
Stanisław Małachowski 1 obrączkę srebrną i 1 obrączkę tombakową
„Spółnia Grzegorzewska” 50 marek papierowych
Józefa Rzymowska 1 kolczyk srebrny
Kazimierz Pluciński Obrączkę złotą
Wacław Modrzejewski Obrączkę złotą
Maryjanna Plucińska 5 rubli papierowych. dywizkę złotą i broszkę złotą
Rozalja Gwiaździńska 2 ruble srebrem i pierścione srebrny
Maryjanna Dziegińska Kolczyki srebrne i pierścione
Rozalja Dziegińska pół marki srebrne
Maryjanna Lipińska pół marki papierowe
Andrzej Siwecki 100 marki papierowe
Wieny Jabłoński 1 rubel srebrny
Antoni Żurawik 1 rubel papierowy

Osada Grzegorzew. (część ofiarodawców wymieniona w poprzednim numerze) 13 obrączek złotych; 2 łańcuchy złote, 3 pierścionki złote; 11 kolczyków złot. 2 zegarki srebr. 41 obrączki srebrne. 10 pierścion. srebrn. 33 kolczyki srebrne 1 bransoleta srebrna. Woreczek srebrny, 2 kawałki srebra; Łańcuszek niklowy 2 pierścionki, medal, 2 broszki tombak Mk. 232 papier. Mk. 51 srebrnem. 695 fen. niklem; 240 fenig. żelazem. Rb. 88 pap; Rb. 85 kop. 35 srebrnem, Rb. 10 kop. 16 miedzią. 2 monety srebrne; dwuchzłotówka srebrna; drobne monety miedzian

Redakcja

Tomasz Nuskiewicz

Link do strony [www](https://grzegorzew.pl/aktualnosc,524,grzegorzewiacy-na-skarb-narodowy): <https://grzegorzew.pl/aktualnosc,524,grzegorzewiacy-na-skarb-narodowy>

Dokument PDF wygenerowano: 2026-10-12 01:50:23